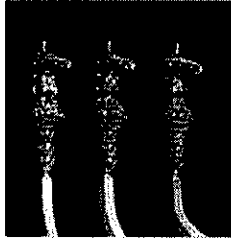

INSTITUTE
FOR
JEWISH
CONTINUITY

OPPORTUNITIES FOR LIFE-LONG LEARNING

7504 SEVEN MILE LANE • BALTIMORE, MD 21208

410-415-3755 • INFO@GOIJC.ORG • WWW.GOIJC.ORG

***Purposeful Prayer: Appreciating the Amidah
Parnsasa (Livelihood)***

January 6, 2014

Rabbi Shmuel Silber

This Series is sponsored by:

Richard Simon in memory of his grandmother,

Elka Frieda bas Chana a'h

The Toso Family

in memory of Karyn Toso's father Eliyahu Gershon ben Feivel ha Cohen z'l

THIS COURSE IS DEDICATED IN MEMORY OF:

אסתר חיה ז'ל בת צבי ופרומה עלקא פייגא בת מאיר ופשא לאה ז'ל נח בן אברהם ופייגא ז'ל
תחא נשמתם צרוורת בצרוור החיים

MAY THEIR SOULS BE BOUND IN THE EVERLASTING BOND OF LIFE

Parnassa (Livelihood)1. שמונה עשרה - פרנסה (ברכה תשיעית)

פָּרַךְ עָלֵינוּ, יי אֱלֹהֵינוּ, אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאֹתָהּ לְטוֹבָה, (בְּקִיץ) וְתַן פְּרִכָּה (בְּחֶרֶף) וְתַן טַל וּמָטָר לְבִרְכָּה עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, וְשִׁבְעֵנוּ מִטוֹבָךָ, וּבְרַךְ שְׁנַתְנוּ כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְבָרַךְ הַשָּׁנִים.

Bless this year for us, Lord our God, and all its types of produce for good. Grant dew and rain as a blessing/Grant blessing - on the fact of the earth, and from its goodness satisfy us, blessing our year as the best of years. Blessed are You, Lord, who blesses the years.

2. בראשית פרק ג

(יז) ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך כעצבון תאכלנה כל ימי חיך: (יח) וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה: (יט) בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב:

17. And to man He said, "Because you listened to your wife, and you ate from the tree from which I commanded you saying, 'You shall not eat of it,' cursed be the ground for your sake; with toil shall you eat of it all the days of your life. 18. And it will cause thorns and thistles to grow for you, and you shall eat the herbs of the field. 19. With the sweat of your face you shall eat bread, until you return to the ground, for you were taken therefrom, for dust you are, and to dust you will return."

3. מדרש אגדה (בובר) בראשית פרשת בראשית פרק ג סימן יט

[יט] בזעת אפך תאכל לחם. מכאן למדנו שאלמלא לא חטא אדם היתה הארץ מוציאה גלוסקאות:

4. אבן עזרא בראשית שיטה אחרת - פירוש פרק ג פסוק יט

(יט) בזעת אפך - כי צריך לזרוע ולקצור ולהבר ולטחון וללוש ולאפות.

5. רד"ק בראשית פרשת בראשית פרק ג פסוק יט

(יט) בזעת אפך תאכל לחם - אם תרצה לאכל לחם, תאכלנה ביגיעה עזה עד שיצא מאפך זיעה מרוב היגיעה.

6. Rabbi Samson Raphael Hirsch: Genesis Chapter 3 Verse 19

.. Accordingly, not by the sweat of your body, your hands, or even פניך, but בזעת אפך will you eat bread. Your godlike countenance, the seat of the mind, of insight, of all divine light, which should express all your mastery of the world, will you have to direct to obtaining your daily bread. The whole lamentable condition of gaining a scanty subsistence in עצבון is expressed in that little word לחם. Sustenance is called לחם, inasmuch as it has to be "snatched" in the struggle with nature, טרף (root of מלחמה) as, at the same time, it has to go through the struggle for existence against fellow men, the struggle of all against all. Did we not have to direct our minds so much to obtaining our daily bread, strife between man and man would not be so pre-eminent, and the idea of property would not weigh so heavily in the scales. But after part of man's very existence depends on every little piece of bread which he must gain with עצבון, with sacrificing something for it, after he has struggled to wrest it from nature, he at once starts the struggle with his fellowman to keep that which he has won, or even earlier, to get ahead of him at the source in Nature.

7. ויקרא פרק כו

(ג) אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: (ד) ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יכולה ועץ השדה יתן פרי: (ה) והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם:

3. If you follow My statutes and observe My commandments and perform them, 4. I will give your rains in their time, the Land will yield its produce, and the tree of the field will give forth its fruit. 5. Your threshing will last until the vintage, and the vintage will last until the sowing; you will eat your food to satiety, and you will live in security in your land.

8. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לט עמוד ב

רבי יעקב היא, דאמר: שכר מצוה בהאי עלמא ליכא; דתניא, רבי יעקב אומר: אין לך כל מצוה ומצוה שכתובה בתורה שמתן שכרה בצדה, שאין תחיית המתים תלויה בה; בכיבוד אב ואם כתיב: למען יאריכון ימך ולמען ייטב לך, בשילוח הקן כתיב: למען ייטב לך והארכת ימים, הרי שאמר לו אביו עלה לבירה והבא לי גוזלות, ועלה לבירה ושלא את האם ונטל את הבנים, ובחזירתו נפל ומת, היכן טובת ימיו של זה? והיכן אריכות ימיו של זה? אלא, למען ייטב לך – לעולם שכולו טוב ולמען יאריכון ימך – לעולם שכולו ארוך.

9. משנה מסכת אבות פרק א משנה ג

[*] אנטיגנוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק הוא היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא הווי כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם:

10. קדושת לוי ויקרא פרשת בחקתי

ונתתי גשמיכם בעתם (כו, ד). מחמת שדברנו מקודם מענין שכר המצוה, כי גם בזה קשה הלא 'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא' (קידושין לט, ב). ונראה לתרץ, מהא דאיתא בפרקי אבות (פ"ד משנה ב) 'שכר מצוה מצוה', פירוש כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אלא שכר מצוה היא שגוררת עוד מצוה אחרת. וזהו 'ונתתי גשמיכם בעתם', ומחמת הגשם תהיה ברכה בעולם, ותוכלו ליתן כל אחד צדקה, והיינו שכר מצוה מצוה, שמצוה גוררת מצוה.

11. נתיב בינה (318)

זו בכתבו: „שפעת הברכה תהיה לטובה לחזק את ידינו ולהיות פנויים ללמוד חכמת התורה ולעשות המצוה אשר בהם נזכה לחיי עולם הבא. כי על הרוב שפעת הברכות הם סבות לעזיבת התורה ולעסוק בהבלי הזמן. כענין שנאמר (דברים לב 15): „וישמן ישרון ויבעט“.

12. נתיב בינה (318)

רבי יהונתן אייבשיץ בספרו „יערות דבש“ מלמד סניגוריה על הגירסא המקובלת „מטובך“ ואלה מדבריו: „ולכך ראוי בתפלת שחרית על כל פנים לשום אל לבו לה' שיטריף לו לחם חוקו בהיתר ולא באיסור. כי אם יש נדנדוד איסור במזון מטמא כל גופו ואין בו מזון לנשמה, אבל אם המזון כולו בהיתר יש בו מזון לנשמה... וזהו באמרו ושבחנו מטובך וכאשר יתפלל כן בכוונה שלימה אזי יפן ה' לתפלתו שלא יקרהו עון במאכל וגם מה טוב ומה נעים אם הוא בעל תורה שבכל מאכל אשר אוכל יהיה מחשבתו בתורה ואם עם הארץ הוא יהיה מחשבתו במצוות לחונן דלים ולהאכיל עניים וכדומה מהמצוות...“.

13. The Hirsch Siddur (137)

Stress is placed here on both *עלינו* and *לטובה*, for a year may be "blessed" and still not afford blessings to us. Such a year cannot then be a blessed one as far as we are concerned. It is quite possible for the soil to yield abundant produce and the fields to flourish without man benefitting therefrom. As our Sages have put it: הגפן תתן פריה והיין ביוקר: "the vine may give of its fruit and still the wine may be expensive." Field and pasture may abound with luscious fruit and yet, because of human folly and because of

crookedness and perversity in human relationships, dearth and famine will hold sway and spoil our lives. Therefore we ask God not only to "bless" the fields, but also to arrange circumstances in such a manner that the "blessed" year may prove a blessing to mankind also, and that the abundant harvest of field and pasture may thus bring happiness and prosperity to the homes of men.

14. שפתי חיים (קל'ו)

גם "שנה" מלשון שינוי, כי בכל שנה יש עונות, שבכל אחת מהם מזג אויר שונה - קור וחום, גשמים ויובש. ואנו מבקשים שכל השינויים יהיו לטובה. וזה מה שאנו אומרים "ברך עלינו... את השנה הזאת - את כל השינויים שבה לטובה".

15. שפתי חיים (קמ"א)

* "בא"י מברך השנים". השינויים. כי "כל שינוי גורם הפסד הצורה והעדר החומר", ("אבני אליהו"). היינו, כל שינוי מהשיגרה עלול לגרום לקלקול ולהרעת המצב לעומת ההווה, כפי ששגור בלשון בני אדם "הלואי שלא יהיה גרוע יותר" מהמצב העכשוי, כי כל חריגה ממסלול החיים הרגיל, טומן בחובו סיכון שמא העתיד יהיה גרוע יותר מהעבר. כללו של דבר, אדם חושש משינויים, פן יורע מצבו. אבל עכ"פ במסלול החיים הטבעי, קיימים שינויי הזמנים בכל עונות השנה, מדי שנה בשנה, כדוגמת קיץ וחורף, המשפיעים על בריאות האדם והרגשותיו. על כך אנו מבקשים מהש"ת שכל השינויים הטבעיים המתחלפים במשך השנה, יהיו לנו רק לטובה ולברכה, כפי שכתב "אבל הקב"ה מברך השנים בתוספת... טובה".